

4. Гаденко А.Д. Особливості оподаткування доходів фізичних осіб / А.Д. Гаденко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nauka.zinet.info/3/gadenko.php>.

5. Карлін М.І. Фінанси країн Європейського Союзу / М.І. Карлін. – К. : Знання, 2011. – 639 с.

6. Круковська О.В. Ключові зміни в реформуванні податкової системи України: реалії та перспективи / О.В. Круковська // Мукачівський державний університет. – 2016. – № 2. – С. 702–709.

7. Легкоступ І.І. Податкові системи в умовах глобалізації: проблеми взаємодії та перспективи розвитку / І.І. Легкоступ, К.В. Кацуба // Бізнес Інформ – 2014. – № 14. – С. 259–263.

УДК 336.41

Лебедик Галина Володимирівна,

кандидат економічних наук,

Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка

ОСОБЛИВОСТІ ГРОШОВО-КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Необхідною умовою побудови в Україні ефективно діючого механізму організації ринкових відносин є високий рівень розвитку грошово-кредитної системи країни, що забезпечує вихідні засади функціонування усього процесу розширеного відтворення в економіці. Адже, наскільки успішно функціонує національна грошово-кредитна система, наскільки ефективно організований в країні грошовий обіг, наскільки дієво провадяться заходи монетарного регулювання з боку центрального банку і врешті наскільки повною мірою банківська система країни здатна задовольняти потреби клієнтів у різноманітних фінансових послугах, значною мірою залежать не лише результати діяльності окремих господарюючих суб'єктів, але й по суті становлення повноцінних ринкових відносин як основи взаємодії між усіма учасниками процесу відтворення.

Грошово-кредитна політика впливає на стан грошового ринку, а отже і на економіку шляхом застосування відповідних інструментів. До останніх відносяться адміністративні та економічні, правові та інформаційні важелі, які застосовує Національний банк України із метою підтримки рівноваги на грошово-кредитному ринку та забезпечення економічного зростання. В практиці реалізації грошово-кредитної політики прийнято виділяти її основні режими, які забезпечують дієвість самої політики, а сутність кожного базується на виборі обраного Національним банком України номінального показника [1].

Постановою Правління НБУ від 18 серпня 2015 р. № 541 «Про основні засади грошово-кредитної політики на 2016-2020 роки» визначено основні напрями грошово-кредитної політики України на зазначений період:

- дотримання кількісних цілей щодо інфляції;
- зміни ключової процентної ставки грошово-кредитної політики;
- процентної ставки за операціями Національного банку України, що мають найбільший вплив на стан грошово-кредитного ринку;
- беззаперечна пріоритетність досягнення та підтримання цінової стабільності порівняно з іншими цілями та завданнями грошово-кредитної політики;
- режим плаваючого обмінного курсу.

- перспективний характер прийняття рішень, які ґрунтуються на макроекономічній основі;
- прозорість діяльності Національного банку України;
- інституційна, фінансова та операційна незалежність Національного банку України [7].

Безперечно, успішність проголошених стратегічних напрямів досягнення мети грошово-кредитної політики України будуть забезпечувати обґрунтовані і дієві монетарні інструменти, такі як: подальша лібералізація валютного законодавства, ефективна політика управління державним боргом, підвищення довіри населення до банківської системи та стимулювання заощаджень шляхом підтримання низького рівня інфляції та встановлення привабливих процентних ставок. Щодо реалізації монетарної політики держави, то вона повинна враховувати зміну стратегічних цілей у різні етапи розвитку національної економіки, що відрізняються між собою в залежності від обраних пріоритетів.

Досліджуючи сучасний стан банківської системи України, можна сказати, що він свідчить про зростання грошової, фінансової та валютної небезпеки. Це пов'язано з девальвацією національної валюти, дефіцитом платіжного балансу, зростанням зовнішнього боргу, недостатнім обсягом міжнародних резервів. Зниження довіри до банківської системи в цілому та вилучення домогосподарствами значної частки депозитів призвело до необхідності підвищення контролю з боку НБУ як регулятора діяльності комерційних банків.

Вплив зовнішніх факторів на фінансову та банківську системи України відбувається через такі канали: макроекономічний, торговельний, валютний, банківський та фондового ринку. До внутрішніх – політичні, фіскальні, боргові, кредитні, банківські.

З метою забезпечення в Україні фінансової стабільності НБУ слід продовжувати реалізацію таких заходів: здійснення постійного моніторингу стабільності фінансової системи в цілому; розбудову макропруденційної політики, що полягає у виявленні та оцінці системних ризиків для фінансової стабільності та вжитті упереджуючих заходів з мінімізації цих ризиків[4].

Зараз економіка України є дуже вразливою до зміни світової кон'юнктури на зовнішніх товарних ринках. Основні ризики у сфері зовнішньоекономічної діяльності пов'язані з нестабільністю динаміки світових цін на сировинні товари. У разі падіння цін на сировинну продукцію з низькою доданою вартістю, надходження в Україну від експорту суттєво знижуються, що негативно впливає на поточний рахунок платіжного балансу країни та обмінний курс гривні. Водночас пригнічується економічна активність у зв'язку зі зниженням конкурентоспроможності експорт орієнтованих підприємств України та скороченням їх платоспроможного попиту. За таких умов заходи щодо подолання ризиків цінової нестабільності та падіння темпів економічного зростання можуть призвести лише до тимчасових результатів. Значною мірою вони знаходяться поза межами впливу НБУ [5].

З метою забезпечення стійкого економічного зростання та підвищення рівня життя населення необхідно знизити залежність української економіки від впливу зовнішніх та внутрішніх чинників. Це можливо здійснити за рахунок переходу до моделі інноваційного розвитку економіки та досягнення якісних зрушень в національній економіці [6]. Такий перехід передбачає не тільки глибокі структурні перетворення, але й формування найбільш сприятливих фінансових умов для економічного зростання.

Першочерговими завданнями економічної політики держави на макрорівні є забезпечення стійкості фінансової системи та підтримання стабільності національної

грошової одиниці, що характеризує ступінь економічного розвитку держави. Важливим напрямом є також стабілізація рівня інфляції. Для забезпечення економічного зростання, проведення структурних зрушень, реалізації програми покращення умов кредитування, формування довгострокових інвестиційних ресурсів необхідно посилити координацію грошово-кредитної (монетарної) та бюджетно-податкової політики держави. В Україні вдосконалення монетарної політики повинно враховувати позитивний досвід європейських країн.

Забезпечення стабільності фінансового сектору передбачає посилення захисту прав інвесторів, кредиторів та споживачів послуг у сфері банківської та фінансової діяльності. Також вимагає відповідного обґрунтування ступінь керованості режиму плаваючого валютного курсу. Особливу увагу слід приділити розвитку небанківського кредитування, поширенню електронних грошей та новітніх фінансових та банківських технологій [2].

Отже, грошово-кредитна політика України є надзвичайно важливим інструментом регулювання соціально-економічного розвитку економіки. І підвищення її дієвості, ефективності дозволить стабілізувати ситуацію в грошово-кредитній сфері, а також забезпечить позитивний вплив на виконання основних завдань розвитку країни в цілому. Враховуючи важливість підвищення ефективності основних інструментів монетарної політики держави в Україні, необхідно, перш за все, забезпечити узгодженість монетарної та бюджетно-фіскальної політики.

Література

1. Богдан Т.П. Глобальні умови та внутрішні ризики функціонування валютно-фінансової сфери. Фінанси України. 2017. № 1. С. 52-74.
2. Бондаренко Л.А. Нетрадиційні заходи грошово-кредитної політики центральних банків в умовах кризи. Банківська справа. 2015. Випуск 2(112). С. 58-61.
3. Данилишин Б.М. Основні напрями монетарної політики України. Фінанси України. 2018. № 1. С. 9-25.
4. Міщенко В.І. Світові тенденції монетизації економіки. Фінанси України. 2017. № 9. С. 53-74.
5. Основні засади грошово-кредитної політики на 2018 рік та середньострокову перспективу [Електронний ресурс]. 2018. Режим доступу: <https://bank.gov.ua>.
6. Оголь Д.О. Вплив грошово-кредитної політики на економічне зростання України: дис. канд. економ. наук: 08.00.08 (гроші, фінанси і кредит). Суми: Українська академія банківської справи, 2016. 285 с.

УДК 338.434-025.12(072)

Скрипник Галина Олексіївна,

кандидат економічних наук, доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України

ФІНАНСУВАННЯ ПРОЕКТІВ ЗА УЧАСТЮ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ІНВЕСТИЦІЙНОГО БАНКУ

Європейський інвестиційний банк (ЄІБ) — є банком Європейського Союзу. Це єдиний банк, який належить і представляє інтереси держав-членів Європейського Союзу. ЄІБ є найбільшим у світі багатостороннім позичальником та кредитором. Він надає фінансування та експертизу для сталого розвитку інвестиційних проектів, які сприяють досягненню цілей політики ЄС.